

Sammanfattning från regionstyrelsen den 10 september 2024

Ärenden och tillhörande handlingar

På sidan publiceras sedan protokollet från mötet. I protokollet står också vilken hållning de politiska partierna haft i de olika ärendena, yrkanden, yttranden och reservationer.

Månadsrapport till och med juli 2024

Regionstyrelsens verksamheter redovisar en budgetavvikelse för perioden på -53 miljoner kronor. För helåret är prognosen -101 miljoner kronor.

Region Västerbottens resultatrapport visar att verksamheterna redovisar en negativ budgetavvikelse på -588 miljoner kronor. Det är inom hälso- och sjukvårdsnämnden som det största underskottet finns (-533 miljoner kronor). Regionens resultat inklusive skatter och intäkter och finansnetto uppgår till -100 miljoner kronor för perioden, vilket är 43 miljoner kronor bättre än budgeterat. Prognostiserat utfall för helåret är -827 miljoner kronor.

Investeringar redovisar ett utfall till och med juli på 479 miljoner kronor. Prognosen för helåret är 989 mkr, vilket innebär ett underskott på -59 miljoner kronor (mot budget).

I uppdraget att minska resekostnaderna redovisar regionen 14 % högre kostnader än planerat för 2024.

Regionstyrelsen har beslutat att informationen är delgiven.

Information om regionens medelsförvaltning

Pensionsmedelsportföljen för juli 2024 är upplagd enligt följande;

- Aktier 65,4 %, varav svenska 31 % och utländska 34,4 % och räntor uppgår till 34,6 %
- Marknadsvärdet uppgick i juli till 6 186 mkr med en avkastning på 1,9 %
- Avkastning 2024 tom juli uppgår till 10,7 % (595 Mkr)

Likviditeten och lån

Likviditeten är för tillfället god, ca 200–300 mkr och låneskulden för juli uppgår till 2220 Mkr med en snittränta på låneskulden med 2,7 %. Upplåningsbehovet för 2024 är 200–400 mkr

Arbetet med att minska risker i regionens kapitalförvaltning

Ekonomistaben har arbetat med att vidta åtgärder för att minska risker i kapitalförvaltningen och har bland annat vidtagit följande åtgärder;

- Diskretionär förvaltning – regionen anlitar två större finansinstitut, vilkas interna regelverk säkerställer minskad risk.
- Förbättrad internkontroll inom ekonomistaben med åtgärder som bland annat innebär att fler medarbetare är involverade i kapitalförvaltning. Vidare ska även informationstillfällen/utbildning hållas kring välfärdsbrottslighet.

Vidare ska ett förslag till ny finanspolicy upp för beslut i regionfullmäktige i november.

Förundersökningsärende/ tingsrätten

Angående förundersökningsärendet gällande misstänkta oegentligheter inom regionens kapitalförvaltning hanteras detta idag av polis och åklagare, och regionen får ingen särskild information om ärendets status. Regionen har begärt skadestånd och det är för närvarande inte bestämt när ärendet tas upp i tingsrätten. Ärendet är även anmält till försäkringsbolag, med möjlighet att erhålla ersättning upp till 10 miljoner kronor.

Regionstyrelsen har beslutat att informationen är delgiven.

Uppföljning av införandet av framtidens vårdinformationsstöd, FVIS

Planerad driftstart för det nya vårdinformationsstödet är april 2025, och dialog har förts med leverantören Cambio för att få klarhet om leveranstidpunkter. Resursläget inom programmet är fortsatt generellt bra och inga händelser av större betydelse har skett under denna period.

Utfallet för juni och juli uppgår till 13,8 miljoner kronor, motsvarande prognos uppgår till 17,2 miljoner kronor. I juni kom en förlikning från Cambio på 3 miljoner kronor som fördelades på årets resterande månader.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna redovisningen.

Finansrapport per maj 2024

En likviditets-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2024-05-31.

Den totala portföljen utvecklades -0,2 % vilket är -1,2 % mot jämförelseindex som utvecklades + 1,0 % under månaden.

Aktieportföljen utvecklades -0,5 % under månaden, vilket är -2,1 % mot index, som gick +1,6 %.

Ränteportföljen utvecklades +0,5 %, vilket är +0,1 % mot index som gick +0,3 %.

Alternativportföljen har för närvarande inga innehav

Portföljen ligger något överviktad mot utländska aktier.

Likvida medel uppgick till 142 miljoner kronor till 3,6 % ränta.

Inga förändringar har skett i låneportföljen i maj. Totala lån uppgick till 2 220 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,7 %.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapporten.

Finansrapporter per juni 2024

En likviditets-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2024-06-30.

Den totala portföljen utvecklades +1,2 % vilket är +0,3 % mot jämförelseindex som utvecklades +1,0 % under månaden.

Aktieportföljen utvecklades +1,4 % under månaden, vilket är +0,7 % mot index, som gick +0,7 %.

Ränteportföljen utvecklades +0,8 %, vilket är +0,2 % mot index som gick +0,6 %.

Alternativportföljen har för närvarande inga innehav

Portföljen ligger något överviktad mot utländska aktier.

Likvida medel uppgick till 134 miljoner kronor till 3,62 % ränta.

Inga förändringar har skett i låneportföljen i juni. Totala lån uppgick till 2 220 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,7 %.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapporten.

Finansrapport per juli 2024

En likviditets-, portfölj- och skuldsammanställning för Region Västerbotten har upprättats för perioden 2005-08-31 – 2024-07-31.

Den totala portföljen utvecklades +1,9 % vilket är -0,1 % mot jämförelseindex som utvecklades +2,1 % under månaden.

Aktieportföljen utvecklades +2,4 % under månaden, vilket är -0,2 % mot index, som gick +2,6 %.

Ränteportföljen utvecklades +1,0 %, vilket är +0,4 % mot index som gick +0,6 %.

Alternativportföljen har för närvarande inga innehav

Portföljen ligger något överviktad mot utländska aktier.

Likvida medel uppgick till 335 miljoner kronor till 3,7 % ränta.

Inga förändringar har skett i låneportföljen i juli. Totala lån uppgick till 2 220 miljoner kronor med en genomsnittsränta på 2,7 %.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna finansrapporten.

Granskning av kontroll över beslut

Revisorerna har vid flera tillfällen granskat regionstyrelsens, hälso- och sjukvårdsnämndens och regional utvecklingsnämndens kontroll över beslut.

Granskningsrapporten visar att det fortfarande finns brister i hanteringen av delegationsbeslut som inte vidtagits sedan förra granskningen.

I yttrandet framgår att regionstyrelsen anser det vara av stor vikt att bristerna nu åtgärdas. Några åtgärder kommer kräva politiska beslut (fastställande av styrande dokument) och andra åtgärder kommer krävas av förvaltningen och då åsyftas att rutiner behöver utvecklas och göras kända.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna yttrandet och lämnar över det till revisionen.

Granskning av ekonomistyrning

Regionens revisorer granskat regionens ekonomistyrning. Revisorerna beskriver att regionstyrelsen har brustit i sin roll som styrelse att leda och samordna regionens förvaltning. Det har funnits brister i styrelsens beredning av åtgärder. De beslutade åtgärderna av regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden är inte tillräckliga för att klara ekonomin. Revisorerna beskriver att orsaken är att det i regionen saknas tillräckliga strukturer för styrning och lämnar några rekommendationer till styrelsen att utveckla vidare.

I yttrandet över granskningsrapporten skriver regionstyrelsen att man till sig av rapporten och konstaterar att revisionens rekommendationer är i linje med det som förvaltningen kontinuerligt arbetar med att utveckla. Regionstyrelsen har beslutat att godkänna yttrandet och lämnar över det till revisionen.

Granskning av hantering av skyddade personuppgifter

Revisorernas har granskat regionens hantering av skyddade personuppgifter.

I rapporten rekommenderas ett antal åtgärder, som rör styrande dokument, risk- och konsekvensanalyser, logguppföljning, personuppgiftsincidenter, utbildning samt uppföljning.

Regionstyrelsen har tagit del av rapporten och svarar på revisionens rekommendationer i ett yttrande där styrelsen beskriver vilka åtgärder som vidtas samt när de ska följas upp.

Rapporten och åtgärderna berör även hälso- och sjukvårdsnämnden, och samstämmigt svar har lämnats där.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna yttrandet och lämnar över det till revisionen.

Granskning av införande av Cosmic år 2023

Revisionen har granskat införandet av det nya vårdinformationssystemet Cosmic och arbetet under 2023. Granskningen visar att det finns risker med införandet av Cosmic samt brister i styrning och kontroll i arbetet.

Revisorerna anser att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har haft tillräcklig kontroll över kostnaderna för Cosmic, det är kostnader för FVIS-programmet men också kostnader för investeringar, drift och förvaltning. Det har heller gjorts riskanalyser över hur ytterligare förseningar av införandet av Cosmic, den ekonomiska utvecklingen och omvärldsfaktorer kan påverka regionens totala kostnad för Cosmic, menar revisorerna.

I rapporten lyfts även att regionernas samverkan i Sussa-samverkan inte är tillräckligt formaliserad. Den regleras med hjälp av en överenskommelse på tjänstepersonsnivå samt att det funnits brister i regionens diarieföring av handlingar om Cosmic och Sussa-samverkan.

I styrelsens yttrande över granskningen beskriver man vidtagna och planerade åtgärder med anledning av revisorernas iakttagelser och rekommendationer.

Regionstyrelsen har beslutat att godkänna yttrandet och lämnar över det till revisionen.

Förstärkt sektorsbidrag 2024

Riksdagen har i sin vårandringsbudget beslutat att regionerna ska tilldelas ytterligare 6 miljarder, en förstärkning av det sektorsbidrag som beslutades under hösten 2023. Det ställs inga formella motkrav för regionerna, men medlen ska användas i kärnverksamheten under 2024. För Region Västerbotten innebär detta ett tillskott med 166,4 miljoner kronor.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att det förstärkta sektorsbidraget på 166,4 miljoner kronor, fördelas i sin helhet till hälso- och sjukvårdsnämnden. Detta sker genom att hälso- och sjukvårdsnämnden får en utökad budgetram inom verksamhetens nettokostnader samtidigt som intäktsbudgeten för generella statsbidrag ökar.

Budgetförändringen är tillfällig och gäller under 2024.

Strategi för folkhälsa och funktionsrätt 2024–2028

Region Västerbottens folkhälsopolitiska program samt funktionshinderspolitiska strategi har båda löpt ut och nu har man arbetat fram ett förslag till en ny gemensam strategi som omfattar båda dessa politikområden för perioden 2024–2030. Genom samarbetet ökar förutsättningarna för likabehandling av invånare, jämlik hälsa samt samordning och styrning. En gemensam strategi förväntas innebära att de båda politikområdena ger varandra draghjälp och ett ökat synliggörande för målgrupper som vanligtvis enbart möter ett av perspektiven. Risker för perspektivträngsel minskar och chansen för bredare genomslag ökar.

Strategin innehåller Region Västerbottens mål och prioriteringar kopplade till folkhälsa och funktionsrätt. Strategin omfattar tre angreppssätt som beskriver hur regionen ska uppnå målet om att skapa förutsättningar för en god, jämlik och jämställd hälsa för alla som bor i Västerbotten. Angreppssätten är generella insatser, kompensatoriska insatser och normbreddande insatser.

Strategin ska:

- Vara till hjälp för chefer och medarbetare inom Region Västerbotten för att planera och genomföra det dagliga arbetet. Den beskriver vilka folkhälsoinsatser regionen arbetar med, varför dessa insatser behövs och ger riktlinjer för framtida utvecklingsarbete inom området.
- Stödja hälso- och sjukvårdens målbild för 2030 samt regionens uppdrag inom regional utveckling.
- Vara ett styrande dokument för regionens nämnder och styrelser. Det innebär att varje nämnd och styrelse har ett tydligt ansvar att arbeta för ett samhälle som är tillgängligt för alla samt för att främja god, jämställd och jämlik hälsa i Västerbotten.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att anta strategin för folkhälsa och funktionsrätt.

Läs förslaget till strategi för folkhälsa och funktionsrätt 2024–2028:

<https://meetingsplus.vll.se/committees/regionstyrelsen/mote-2024-09-10> se handlingar till ärende 25)

Motion om att möjliggöra stopp vid apotek

Maria Kristoffersson (C) föreslår i en motion till regionfullmäktige att man ger i uppdrag till regionstyrelsen att i samverkan med kommunerna ta fram en modell för att personer ska kunna få hämta upp sin medicin på väg från vårdgivaren när de åker hem från sjukstuga/hälsocentral/sjukhus.

Motionen återremitterades vid regionfullmäktige i november 2023 för att se om regionens regelverk kan lösa de problem som beskrivs i motionen.

I det reviderade motionssvaret framgår att regelverket för sjukresor inte hanterar frågan kring apoteksstopp, då detta inte är att betrakta som en sjukresa. Om patienten har rätt till färdtjänst, finns idag möjligheten att åka sjukresa till apotek och färdtjänst från apoteket och hem. En förutsättning för att det ska fungera bra är att kommunerna valt att ansluta sig till Länstrafikens beställningscentral för serviceresor, vilket inte alla kommuner har gjort.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Motion om att möjliggöra utvecklingen mot blackbox i kirurgi

Petter Nilsson med flera (SD) har lämnat in en motion till regionfullmäktige om att möjliggöra fortsatt utveckling av blackbox inom kirurgin i Västerbotten. Det vill säga att dokumentera ingrepp likt som görs inom flygindustrin med en färdskrivare som registrerar uppgifter från resan och spelar in besätningens dialog.

Bland annat skulle man med hjälp av tekniken kunna visa exempel på säker kirurgi, nya tekniker och använda inom utbildning. Dessutom göra en postoperativ analys vid avvikande förlopp och diskutera eventuella komplikationer i syfte att identifiera förbättringsområden inom kirurgin.

Av motionssvaret framgår att inspelning av videoassisterad kirurgi redan förekommer i viss utsträckning inom Region Västerbotten idag, och är sannolikt något som kommer att utvecklas i de sammanhang där man bedömer att det är till tydlig nytta för patienten.

De juridiska förutsättningarna för filmning av operationer är dock i dagsläget oklara. Den enda användning som är tillåten idag är i undervisnings syfte, under förutsättning att patienten och all berörd personal har givit sitt samtycke till inspelningen och till att den används för undervisning. Det är således för tidigt att utveckla "blackbox" inom kirurgin i Västerbotten, och man bör invänta att de juridiska förutsättningarna klargörs på det nationella planet.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses vara besvarad.

Motion om att inrätta en utskrivningsavdelning i samverkan mellan region och kommun

Elin Segerstedt Söderberg (M), Håkan Andersson (C), Anders Hettinger (KD) och Birgitta Burström (L) föreslår i en motion till regionfullmäktige att man bör etablera en utskrivningsavdelning för medicinskt färdigbehandlade vid Skellefteå sjukhus i samverkan med Skellefteå kommun.

Av motionssvaret framgår sammanfattningsvis att förslaget innebär ökade kostnader för lokaler, material, ökad administration och sannolikt även för bemanning, tex genom övertidsersättningar på grund av resursbrist.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Motion om att upphandla kataraktoperationer

Petter Nilsson med flera (SD) föreslår i en motion till regionfullmäktige att regionen ska upphandla kataraktoperationer (som rör ögonsjukdomen gråstarr).

Motionärerna skriver att Region Västerbotten har bekymmer att hålla vårdgarantin, så även inom ögon. Problemet blir att individer med mindre akuta problem, till exempel grå starr, inte får den behandling som krävs. Obehandlad grå starr kan leda till blindhet. Det är skäligen att anta att privata aktörer kan erbjuda kataraktbehandling för en lägre kostnad, menar man.

Av motionssvaret framgår att ögonkliniken satsat på ytterligare produktionsökning och har nu lyckats vända trenden så att andelen som opererades inom vårdgarantin ökade till 52 % i Skellefteå, 60 % i Umeå och 94 % i Lycksele vid slutet 2023. Regionen har vidare utarbetat en plan för ytterligare kapacitetsökning inom kliniken vilket kommer att medföra att vi under det närmaste året kommer att åter kunna erbjuda operationer inom vårdgarantins ramar för en absolut majoritet av kataraktpatienterna.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses vara besvarad.

Motion om miljö- och klimatstrategin

Anna-Karin Lundberg (KD) föreslår i en motion till regionfullmäktige att livsmedel som upphandlas till patienter, personalmatsalar samt vid arrangemang och konferenser i första hand ska vara närproducerade.

Motionen behandlades vid regionfullmäktige den 1 februari 2024 men återremitterades för att kompletteras med nulägesanalys utifrån säkerhetsläget, livsmedelsförsörjningsarbetet i länet samt regeringens ageranden i livsmedelsförsörjningen och MSB:s krav på ökad självförsörjning.

I det reviderade motionssvaret framgår att regionstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att under 2024 ta fram förslag på hur mätning av andel av närproducerad mat som köps in ska följas upp. När regionen har ett etablerat sätt att mäta inköpt andel närproducerad mat kan också ett kvantifierat mål sättas. Regionens rutin "Hållbarhetskriterier för inköp och användning av livsmedel" ska användas vid inköp och upphandling av livsmedel och/eller måltidstjänster. Enligt rutinen ska regionen, med hänsyn tagen till LOU, välja närproducerade livsmedel för att bidra till en säkrare livsmedelsförsörjning, landsbygdsutveckling och biologisk mångfald.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses vara besvarad.

Motion om ökad självförsörjningsgrad på mat i Västerbotten

Carina Sundbom (C) skriver i en motion till regionfullmäktige om vikten av en ökad självförsörjningsgrad på mat i Västerbotten. Pandemin och kriget i Ukraina är bevis på nödvändigheten av högre självförsörjningsgrad i kommuner, regionen och landet. Carina Sundbom vill att regionen utvecklar upphandlingen för lokalt producerade livsmedel i de offentliga köken för ökade inköp av närodlade varor och tjänster.

Av motionssvaret framgår att Region Västerbotten har, dels i miljö- och klimatstrategin samt dels i livsmedelsstrategin, fastslagit att inköp av lokalproducerade råvaror ska öka. I dagsläget finns det fastslaget vilka livsmedel som alltid ska vara närproducerade, likväl vilka livsmedel som rekommenderas att vara närproducerade.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses vara besvarad.

Motion om att trygga möjligheten till insyn i Region Västerbotten

Mattias Larsson (C) skriver i en motion till regionfullmäktige att man bör trygga möjligheten till insyn i Region Västerbotten. I motionen beskrivs det hur handlingar finns tillgängliga inför politiska sammanträden men att de efter

sammanträdena plockas ner. Motionären föreslår därför att möteshandlingar ska lämnas tillgängliga även efter sammanträdena för att öka insynen.

Av motionssvaret framgår bland annat att majoriteten av beslutsunderlagen inte är diarieförda när de publiceras till Meetings (det system som hanterar kallelser och handlingar till de politiska mötena). Det betyder att handlingarna och beslutsunderlaget inte har ett diarienummer, utan en sexsiffrig kod som identifikation. När protokollet är justerat diarieförs beslutsunderlagen, och den sexsiffriga koden byts ut mot ett diarienummer. I och med bytet av identifikator så försvinner beslutsunderlaget från Meetings, detta till följd av den tekniska lösningen och är alltså ingen aktiv hantering.

I regionens diariesystem finns däremot de slutgiltiga diarieförda handlingarna, dessa kan i vissa avseenden även skilja sig från de underlag som funnits med i kallelserna till nämnder och fullmäktige (eftersom liggande förslag ibland ändras).

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen anses vara besvarad.

Motion om differentierat hälsoval utifrån länets olika förutsättningar

Ulf Wahllöf (M) har lämnat in en motion till regionfullmäktige där han skriver om ett differentierat hälsoval utifrån länets olika förutsättningar. Sedan i juli 2022 är det enligt hälso- och sjukvårdslagen möjligt för regionerna att organisera primärvården i två eller flera vårdvalssystem inom samma vårdval. En sådan uppdelning gör det lättare att anpassa uppdrag och ersättningar till de varierande geografiska och socioekonomiska förhållanden som kan finnas inom en region.

Av motionssvaret framgår att det finns ett riktat uppdrag från regionfullmäktige till regionstyrelsen kring att förnya utformningen av hälsoval primärvård i Västerbotten. Det bedöms därför inte nödvändigt att starta ytterligare en utredning gällande utformningen av hälsoval primärvård i Västerbotten.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Motion om att uppdatera resepolitiken i Region Västerbotten och välja bioflygbränsle som standard vid flygresor

Åsa Ågren Wikström (M) skriver en motion till regionfullmäktige att i den nu gällande resepolitiken i Region Västerbotten ska buss och tåg vara förstahandsalternativ, även vid längre resor utanför vårt län. Motionären föreslår att regionen uppdaterar resepolitiken så att flyget ses som ett likvärdigt alternativ vid resor samt att inköp av hållbart flygbiobränsle kopplas till flygbiljetten.

I motionssvaret står att om man gör flyget likvärdigt andra trafikslag, så skulle inte detta bidra till att minimera miljö- och klimatpåverkan, vilket regionfullmäktige har tagit beslut om. Trots resepolitikens nuvarande skrivning, görs många fler flygresor än tågresor, även till orter där tåg är ett alternativ.

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att avslå att -sats 1 samt att anse att att-sats 2 är besvarad.

Övriga ärenden som behandlades på sammanträdet, för mer information se protokoll

16. Remiss SOU 2024:21 Utredningen om en stärkt styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck
17. Remiss av DS 2024:10 Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner
18. Återkrav av tidigare utbetalt arvode till sjukgymnast/fysioterapeut
19. Återkrav av tidigare utbetalt arvode till sjukgymnast/fysioterapeut
20. Skrivelse från Delegationen för Social välfärd och hälsa ställd till Regionstyrelsen - Önskan om dialog i vaccinationsfrågan
21. Rekommendation gällande undertecknande av CEMR-deklarationen
22. Revidering av tillämpningsanvisningar
23. Svensk Luftambulans delårsrapport 1 2024
26. Borgensåtagande Norrtåg för säkerställande av likviditet
27. Redovisning av partistödets nyttjande 2023 samt utbetalning 2025
28. Redovisning av bidrag till politiska ungdomsförbund 2023 samt utbetalning 2025
29. Reglemente för folkhögskolestyrelsen
30. Revidering av stadgar för Emma Ricklunds stiftelse med anledning av Konstnärernas Riksorganisations utträde

Valärenden